

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/3/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110207480
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8110207480.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobcu: Československá obchodná banka, a.s. so sídlom Michalská 18, Bratislava, IČO: 36 854 140, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Geško, Hulín a partneri, s.r.o. so sídlom Ľubinská 3, Bratislava, proti žalovanej: V. P., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXX, o zaplatenie sumy 3.940,28 Eur s prísl. o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 14C 219/2010-79 zo dňa 21.9.2011 takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

II. Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania nad 9 % ročne zo sumy 3.300 Eur od 28.12.2009 do zaplatenia a zo sumy 495,95 Eur od 28.12.2009 do zaplatenia. Ďalej vyslovil, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 3.795,95 Eur, 15,8 % ročný úrok zo sumy 3.300 Eur od 28.12.2009 do 28.3.2014 a 9 % ročný úrok z omeškania zo sumy 113,19 Eur od 28.12.2009 do zaplatenia a sumu 25,29 Eur spolu s 20 %-tnou ročnou debetnou úrokovou sadzbou od 1.1.2010 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 557,46 Eur na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca so žalovanou uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej čerpala žalovaná sumu 3.300 Eur, splátky úveru však nesplácala, preto došlo k zosplatneniu úveru ku dňu 28.8.2009. Žalobca si žalobou uplatnil okrem istiny aj zmluvný úrok z úveru vo výške 15,80 % ročne od 28.12.2009 do zaplatenia v súlade s článkom IV zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorého vyčerpaný a nesplatený úver alebo jeho časť sa bude úročiť pevnou úrokovou sadzbou vo výške 15,8 % ročne.

Je nesporné, že žalovaná sa v súlade so zmluvou o úvere zaviazala poskytnutý úver vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi vo výške 15,8 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 80,25 EUR od 28.4.2009 s tým, že splatnosť úveru (posledná splátka) bola dohodnutá 28.3.2014. Z ustanovení § 502 a 503 Obchodného zákonníka, podľa názoru súdu, vyplýva, že dlžník je povinný na základe zmluvy o úvere platiť úroky v dojednanej výške od doby poskytnutia peňažných prostriedkov až do doby určenej zmluvou

ako lehota splatnosti úveru. Z uvedeného dôvodu má preto žalobca ako veriteľ právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru iba do dňa 28.3.2014, t. j. do doby dojednanej ako termín splatnosti úveru s tým, že po tomto termíne už žalobcovi nevzniká právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru, ale iba prípadného úroku z omeškania v súlade s ustanovením § 369 Obchodného zákonníka. Prvostupňový súd preto žalobcovi priznal uplatnený zmluvný úrok vo výške 15,8 % z istiny úveru vo výške 3.300 Eur od 28.12.2009 (ako to požadoval žalobca) do 28.3.2014, t. j. do dňa dohodnutej doby splatnosti úveru a v prevyšujúcej časti ohľadom priznania zmluvného úroku z úveru žalobu zamietol. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že nemohol žalobcovi priznať prípadný úrok z omeškania od 29.3.2014, keďže by sa jednalo o záväzok splatný až v budúcnosti a pokiaľ žalovaná splní svoj záväzok (uhradí istinu a zmluvný úrok), tak sa do omeškania ani nedostane.

Zároveň súd zamietol nárok žalobcu na 9 %-tný ročný úrok z omeškania zo sumy 328,76 Eur, ktorá predstavuje kapitalizovanú časť zmluvného úroku k 27.12.2009 z dôvodu, že v zmysle ustanovenia § 121 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením a v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu z 29.3.1995 sp. zn. 6Obdo4/94 nie je možné požadovať úroky z omeškania z príslušenstva, nakoľko toto nie je súčasťou pohľadávky. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že ak sa pohľadávkou v zmysle úpravy obsiahnutej v ustanovení § 121 ods. 3 OZ rozumie istina (plnenie z hlavného peňažného záväzku), potom nemôže nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky vyplývať ani z ustanovenia § 517 ods. 2 OZ, pretože názor, že je možné priznať úrok z omeškania z príslušenstva pohľadávky, odôvodnený len úpravou obsiahnutou v ustanovení § 517 ods. 2 OZ, by totiž bez väzby na ustanovenie § 121 ods. 3 OZ viedol k absurdnému záveru, že takto priznané príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou (rozsudok NS ČR sp. zn. 25Odo 101/2002). Prvostupňový súd taktiež poukázal na to, že účastníci sa v prejednávanej veci ani nedohodli, že zmluvné úroky sa stanú súčasťou istiny a preto nemožno úročiť úrokom z omeškania zmluvný úrok, ktorý je zákonným príslušenstvom pohľadávky. Z týchto vyššie uvedených dôvodov, súd preto zamietol žalobu aj v časti o priznanie kapitalizovaných úrokov z omeškania v sume 119,04 EUR, ktoré žalobca síce neuvádza v rámci odôvodnenia žaloby, ale z celkovej výšky žalovanej sumy vyplýva, že žiadal priznať aj túto sumu.

Keďže žalobca zobral žalobu v časti o prisúdenie príslušenstva - úroku z omeškania nad 9 % ročne späť, prvostupňový súd v tejto časti konanie zastavil a žalobcovi priznal sumu 3.795,95 Eur (istina 3.300 Eur + kapitalizovaný zmluvný úrok do 27.12.2009 382,76 Eur + poplatky 119,04 Eur). Zároveň priznal 15,8 %-tný ročný úrok z istiny v sume 3.300 Eur od 28.12.2009 do 28.3.2014 a 9 %-tný ročný úrok z omeškania zo sumy 113,19 Eur, ktorá predstavuje neuhradené poplatky, a to od 28.12.2009 do zaplatenia.

Vykonaným dokazovaním ďalej bolo preukázané, že účastníci konania v súlade s ustanovením § 708 a nasl. Obchodného zákonníka uzatvorili zmluvu o bežnom účte zo dňa 19.3.2009, ktorou sa žalobca zaviazal zriadiť v prospech žalovaného účet a tento sa zaviazal čerpať peňažné prostriedky a vystavovať platobné príkazy len do výšky voľných peňažných prostriedkov na účte, resp. do výšky zmluvne povoleného prečerpania. V prípade zmluvne nepovoleného prečerpania peňažných prostriedkov uložených na účte žalobca úročí vzniknutý debetný zostatok ním vyhlasovanou debetnou úrokovou sadzbou.

Je nesporné, že žalovaná na bežnom účte prečerpala peňažné prostriedky nad rámec voľných peňažných prostriedkov, resp. nad rámec zmluvne povoleného prečerpania, čím na jej účte vznikol debetný zostatok vo výške 25,29 Eur, ktorý bol žalobca oprávnený úročiť debetnou úrokovou sadzbou vo výške 20 % v súlade s platnou debetnou úrokovou sadzbou, keďže sa v danom prípade vlastne jedná o sankciu za nepovolené prečerpanie účtu a nie úrokovú sadzbu, ktorej uplatnenie by vyplývalo z omeškania dlžníka. Z uvedeného dôvodu preto prvostupňový súd vyhovel žalobe v časti o zaplatenie debetného zostatku vo výške 25,29 Eur s 20 % debetnou úrokovou sadzbou ročne od 1.1.2010 do zaplatenia.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol v napadnutej časti rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietal odňatie možnosti konať pred súdom a nesprávne právne posúdenie veci. V prípade omeškania sa so zaplatením akejkoľvek časti záväzku žalovanej mal právo úročiť omeškanú časť záväzku úrokom z omeškania. Je zrejmé, že v prípade nezaplatenia či už istiny, zmluvného úroku alebo inej časti záväzku (napr. poplatku za správu úveru), má právo uplatniť si z nezaplatenej a omeškanej časti dlhu žalovanej úrok z omeškania. Nesúhlasil s tvrdením súdu, že nemá nárok na uplatnené úroky vo výške 15,80% ročne z istiny úveru až do zaplatenia. Mal za to, že takáto argumentácia by bola relevantná iba v prípade, že by žalovaná svoj dlh riadne a včas splácala, tak ako sa na to zaviazala v zmluve o úvere.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v ust. § 212 O.s.p., vo veci nariadil pojednávanie podľa § 214 O.s.p., vec prejednal v súlade s ust. § 101 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu je neopodstatnené.

Odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav (ktorý nebol ani v odvolacom konaní spochybňovaný) použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecne správne právne závery prvostupňového súdu a len na ich doplnenie uvádza nasledovné:

Odvolacie námietky žalobcu odvolací súd nepresvedčili, aby dospel k záveru, že je potrebné sa odkloniť od konštantnej judikatúry (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 182/2011 zo dňa 18.9.2012).

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Za čas po splatnosti úveru teda má veriteľ právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto neprípustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj právna konštrukcia navýšenia úrokov z omeškania o úroky za úver, napríklad zmluvnou podmienkou o platení úrokov za úver do zaplatenia aj po splatnosti úveru a teda počas omeškania. Úverové obdobie nie je podstatnou zložkou

úveru, ale pokiaľ sa úver podmieňuje úverovým obdobím, zákonite nastáva zmluvne dohodnutá splatnosť úveru a ku dňu splatnosti má dlžník povinnosť zaplatiť úver a úroky (odplatné úroky, cena).

Za tohto stavu, keďže namietané nesprávne posúdenie veci dôvodné nebolo, odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, ktorej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Žalobca ako odvolateľ bol neúspešný. Na základe uvedeného bolo rozhodnuté tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.